

EU-kommissionens översyn av SFDR

– Fondbolagens förenings position

1. Fondbolagens förening anser att

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)¹ är ett transparensregelverk vars syfte är att ge fondsparare information om finansiella produkters hållbarhetsegenskaper och öka spararnas möjlighet att beakta sina hållbarhetspreferenser när de väljer fonder. Tanken är att kapitalet ska styras mot mer hållbara verksamheter. För att detta ska lyckas måste informationen om finansiella produkters hållbarhetsegenskaper vara tillgänglig, jämförbar och enkel att förstå.

- Informationskraven i SFDR-regelverket är omfattande och alldeles för komplexa och oklara. Informationen till fondspararna behöver dels fokuseras, dels förenklas så att fondsparare kan tillgodogöra sig den. Dessutom måste centrala begrepp definieras för att öka förståelsen och jämförbarheten. Informationen måste lämnas inte bara av fondbolagen, utan även av de distributörer som spararna möter när de sparar i fonder.
- Ett kategoriserings- eller märkningssystem kan vara ett lämpligt nästa steg för att underlätta för fondspararna. Kategorierna i systemet bör vara tydligt definierade och begränsade till antalet. Systemet ska vara frivilligt och inte kräva en auktorisations- eller godkännande-process. Däremot kan en tillsynsmyndighet ha till uppgift att kontrollera att kraven i kategoriseringssystemet följs. Om ett sådant system införs som det primära verktyget för fondspararna när de ska välja hållbarhetsegenskaper, bör informationskraven i SFDR ses över för att minska fondförvaltarnas rapporteringsbörda.
- Fondsparare behöver förstå om en finansiell produkt har en negativ påverkan på olika hållbarhetsmål och i så fall vilken påverkan det är. I SFDR används PAI (Principal Adverse Impact) för att förmedla denna information. På grund av variationer i utvärderingsmetoder, investeringsfokus och rapporteringsstandarder är det dock utmanande att jämföra olika fondbolags uppgifter om PAI. Informationen om PAI utgör därför inte någon konsumentvänlig produktinformation i dagsläget.
- Exkluderingar är en viktig hållbarhetsstrategi för fondsparare på den svenska marknaden. Många sparare har en etisk utgångspunkt för sina hållbarhetspreferenser vilket innebär att de ställer krav på att en finansiell produkt inte ska vara förknippad med vissa produkter eller tjänster. Det är viktigt att ett regelverk för hållbarhetsinformation ger förutsättningar att informera spararna om eventuella exkluderingar på ett enkelt sätt.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn.

2. Informationskraven i SFDR

Enkel information

Den tilltänkta målgruppen för den obligatoriska hållbarhetsinformation som ska tillhandahållas av fondförvaltarna enligt SFDR är fondsparare. För att minska risken för förvirring och överflöd av information hos fondspararna, måste mängden information vara noggrant avvägd. Mängden information som ska tillhandahållas på fondförvaltarens webbplatser och antalet obligatoriska dokument måste därför ses över och begränsas.

Den hållbarhetsinformation som ska lämnas om fondförvaltaren bör vara anpassad och relevant för alla fondsparare. Informationen bör därför begränsas till kortfattad information om hur förvaltaren arbetar med hållbarhet, vilka processer som används, vilka verktyg och strategier som tillämpas för att nå de uppsatta hållbarhetsmålen, och när målen förväntas uppnås. De fondsparare som önskar veta mer bör kunna hänvisas till var de kan hitta sådan information.

Jämförbarhet

Komplexiteten i SFDR består dels av svårigheten för fondförvaltarna att förstå vad som krävs för att uppfylla informationskraven, dels av de betydande oklarheter som finns kring tolkningen av nyckelbegrepp som ”hållbara investeringar”, ”beakta” och ”inte orsaka betydande skada”. EU-kommissionen har tagit fram olika vägledande dokument (Q&A-dokument) för att försöka komma till rätta med vissa av oklarheterna kring nyckelbegreppen i SFDR. Problemet med detta tillvägagångssätt är dels att denna typ av dokument saknar juridiskt bindande verkan, dels att vägledningarna ibland gått stick i stäv med varandra, vilket resulterat i nya frågeställningar.

Om fondbranschen har svårigheter att förstå vad som krävs för att uppfylla informationskraven i SFDR, finns det en överhängande risk att fondspararna inte heller förstår eller kan tillgodogöra sig informationen. För att minska komplexiteten behöver förtydliganden införas direkt i SFDR och inte i olika vägledande dokument.

Informationens tillgänglighet

I Sverige distribueras en stor del av fonderna via distributörer och olika distributionskanaler så som fondplattformar. Det är därför problematiskt att det inte finns någon skyldighet för sådana distributörer att på sina webbplatser, eller på annat sätt, hänvisa till den hållbarhetsinformation som fondbolagen har en skyldighet att ta fram till fondspararna. Det bör därför införas en skyldighet för distributörer att, på de olika distributionskanaler som de använder, tillhandahålla samma hållbarhetsinformation som fondförvaltarna ska tillhandahålla i en förköpssituation.

Den obligatoriska hållbarhetsinformation som fondförvaltaren i dag ska lämna är utspridd dels i olika dokument, dels på olika webbsidor på förvaltarens webbplats. Att söka efter informationen på flera olika ställen och i olika dokument gör det svårt för fondspararna att skapa sig en heltäckande och tydlig bild av hållbarhetsarbetet hos fondförvaltaren och de förvaltade fonderna. I många fall är det också samma hållbarhetsinformation som ska anges i de olika dokumenten och på flera olika ställen på webbplatsen, vilket innebär att spararna möts av en onödigt stor mängd information. Därför vore det bra om hänvisningar kan ersätta informationen på vissa ställen.

3. Kategoriseringssystem för finansiella produkter

Många fondsparare och andra intressenter har felaktigt uppfattat artikel 8 och 9 i SFDR som delar av ett kategoriseringssystem för hållbarhet. Denna missuppfattning understryker spararnas behov av ett intuitivt och enkelt kategoriseringssystem som kan ge dem en klar och snabb förståelse av fondens hållbarhetsarbete. Ett effektivt kategoriseringssystem skulle inte bara underlätta förståelsen utan också minska de nuvarande informationskraven i SFDR genom att integrera och förenkla den nödvändiga hållbarhetsinformationen. Systemet bör utformas så att det inte medför några ytterligare informationskrav, utan snarare bidrar till att tydliggöra och reducera den övergripande informationsmängden. Ett sådant system kan därför vara ett lämpligt nästa steg för att hjälpa spararna att hitta de finansiella produkter som matchar deras hållbarhetspreferenser.

För att ett kategoriseringssystem ska vara effektivt och uppfylla dagens krav är det nödvändigt att genomföra både en behovsanalys och en objektiv konsekvensbedömning. Det är också viktigt att systemets fördelar noggrant vägs mot de kostnader det medför. Systemets användbarhet är i stor utsträckning beroende av hur det är utformat och dess förmåga att anpassa sig till förändrade förhållanden och behov.

Kategoriseringssystemet bör vara frivilligt och användningen av en kategori bör inte på något sätt kräva en auktorisations- eller godkännandeprocess från en tillsynsmyndighet. Däremot kan systemets efterlevnad övervakas av nationella tillsynsmyndigheter. Genom att involvera dessa myndigheter i övervakningen kan en efterlevnad av regelverket säkerställas och felaktig kategorisering undvikas. På detta sätt stärks spararnas förtroende för systemet och risken för vilseledande påståenden minskas.

Ett kategoriseringssystem bör bestå av ett mindre antal kategorier och integreras i det befintliga ramverket. Varje kategori bör representera olika hållbarhetsstrategier, utan att någon kategori är överordnad de andra. Samtliga kategorier bör alltid exkludera vissa typer av investeringar och aktiviteter. Vidare bör kategorierna utformas så att de omfattar en tillräckligt stor andel fonder för att vara relevanta på marknaden. Baserat på de förslag som kommit från Esorna² och Plattformen för hållbara investeringar³ föreslår föreningen att ett kategoriseringssystem skulle kunna inkludera följande kategorier.

Hållbar – Investeringar i tillgångar och aktiviteter som syftar till att positivt bidra till miljömässiga och/eller sociala mål. Denna kategori bör alltid utesluta investeringar som inte är förenliga med Paris Aligned Benchmark (PAB). Dessutom bör minst en andel (x procent) av investeringarna alltid göras i hållbara investeringar enligt SFDR. Om de hållbara investeringarna omfattas av taxonomin, kan i stället taxonomiförordningen⁴ tillämpas. Övriga investeringar bör inte orsaka någon betydande skada på de uppställda miljömässiga och/eller sociala målen (med undantag för kassa och derivat som används för risksäkring). De miljömässiga och/eller sociala målen bör också vara mätbara. Denna kategori kommer att fokusera på investeringar i tillgångar och aktiviteter som redan är hållbara.

Omställning – Investeringar i tillgångar och aktiviteter som har miljömässiga och/eller sociala mål som främjar omställningen till en hållbar ekonomi. Denna kategori bör alltid utesluta investeringar som inte är förenliga med Carbon Transition Benchmark (CTB). Dessutom bör minst en andel (x procent) av investeringarna alltid göras i tillgångar och aktiviteter som är

² [JC 2024 06](#), Joint ESAs Opinion On the assessment of the Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

³ [Categorisation of Products under the SFDR: Proposal of the Platform on Sustainable Finance](#).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088.

förenliga med de uppställda omställningsmålen. Övriga investeringar bör inte motverka dessa mål (med undantag för kassa och derivat som används för risksäkring). Denna kategori kommer att investera i tillgångar och aktiviteter med tillförlitliga omställningsplaner, vetenskapsbaserade mål eller som följer ett hållbarhetsindex. Kategorin bör även kunna investera i tillgångar eller aktiviteter som initialt inte är hållbara men som har en trovärdig omställningsplan för omvandling till hållbar verksamhet.

ESG – Investeringar i tillgångar eller aktiviteter med ESG-egenskaper. Denna kategori bör alltid utesluta investeringar som inte är förenliga med CTB. Dessutom bör minst en andel (x procent) av investeringarna vara förenliga med de uppställda ESG-målen. Övriga investeringar bör inte motverka dessa mål (med undantag för kassa och derivat som används för risksäkring). Kategorin bör täcka in investeringar med ESG-egenskaper som inte faller in under någon av de andra kategorierna, samt diversifierade produkter som fond-i-fond (FoF) och pensionsprodukter.

4. PAI-information

Många fondsparare är intresserade av om innehaven i en fond har en negativ påverkan på miljörelaterade eller sociala egenskaper. Ett exempel är exkluderingsstrategier som syftar till att säkerställa att vissa negativa effekter minimeras. Information om "Principal adverse impacts" (PAI:er) syftar till att klargöra effekterna av investeringars negativa påverkan på människa och miljö.

Problemet är att det är svårt att jämföra uppgifter om PAI av flera skäl. För det första kan olika fondbolag ha olika strategier och fokus när det gäller att välja vilka PAI-indikatorer som ska mätas och rapporteras. Vissa fondbolag har valt att rapportera mätvärden för alla PAI-indikatorer för respektive fond medan andra fondbolag har valt att rapportera mätvärden endast för de indikatorer som beaktas i fonden. Några fondbolag har rapporterat mer kvalitativa resonemang. Detta leder till variationer i vilka faktorer som inkluderas i årsberättelsen, vilket gör det svårt att göra direkta jämförelser mellan fonderna. För det andra så innehåller vissa PAI-indikatorer ett element av bedömning där fondbolag använder olika metoder och kriterier för att bedöma sina PAI-indikatorer. Dessa variationer gör att jämförelser mellan fonderna blir komplicerade och potentiellt missvisande. För det tredje så har vissa indikatorer låg datatillgänglighet vilket gör mätvärdena mindre robusta. Om datatillgängligheten dessutom skiljer sig mellan fonder så kan även en jämförelse mellan fonder bli svår.

Ytterligare en faktor att beakta är att olika fonder kan ha olika investeringsstrategier, branschfokus eller geografiska inriktningar. Detta kan påverka vilka PAI-indikatorer som är mest relevanta eller betydelsefulla för deras investeringsbeslut. Som ett resultat kan jämförelser mellan fonderna vara missvisande om hänsyn inte tas till dessa kontextuella skillnader.

5. Exkluderingar

Exkluderingar utgör en central del av hållbarhetsstrategin för många fondsparare på den svenska marknaden. Även om andra strategier har minst lika stor eller större potential att ge effekter i den reala ekonomin har många sparare ofta en etisk utgångspunkt i sitt sparande. Dessa sparare ställer höga krav på att finansiella produkter inte associeras med specifika verksamheter. Ett effektivt regelverk för hållbarhetsinformation bör därför skapa de nödvändiga förutsättningarna för att på ett tydligt och lättförståeligt sätt informera spararna om eventuella exkluderingar. Detta kan inkludera

tydliga och standardiserade rapporteringskrav för finansiella produkter och institutioner för att säkerställa att informationen om exkluderingar presenteras på ett enhetligt och begripligt sätt.